

KRISLAI
Išdavikų Likimas.
Neteko Darbo.
Du Atradimai.
Sovietai Priėmė.
Rašo J. N.

Pirmas Lietuvių
Darbininkų Dienraštis
(First Lithuanian
Workers' Daily)
Išleina Kasdien, Apart
Sekmdienį

LAISVĖ

IN TWO PARTS
PART ONE

No. 94

Telephone STAG 2-3878

Brooklyn, N. Y., Penktadiė Baland. (April) 20, 1934

Pavienio Numėrio Kaina 3c

Metai XXIV, Dienraščio XVI

Niekas taip paniekinančiai nėra istorijoje minimas, kaip patsidavėlis, išdavikas sukilimo, revoliucijos laiku. Net daktaro Wirt'o kvailam pareiškime, kad Roosevelt valdžia susideda iš "raudonųjų," kongrese buvo sakoma:

"Nejaugi atsirastų mūsų tarpe kitas Arnoldas, kuris paroduotų šalį svetimai valdžiai?"

Kiek mes žinome, tai Benedict Arnoldas, laikė Amerikos revoliucijos perėjė į Anglijos pusę, nepaisant to, kad Amerikos žmonės dėjo didžiausias pastangas, idant išsimušus iš po Anglijos jungo. Tai jau yra senas laikas, tačiau panašių Arnoldų ir šiandien pilna. Jų daug pasirodė neseniai įvykusiame Austrijos socialistų ir komunistų padarytame sukilime, kad apsigynus nuo fašistinio teroro.

Herr Koerbel, darbininkų apsigynimo korpuso komandierius Vienoje, keliomis dienomis prieš vasario 12 dieną, kada prasidėjo atvira klasių kova, išdavė fašistams vardus išrinktųjų socialistų, žinojusių paslėptų ginklų vietas, ir sykiu jų planus, jog jie rengiasi nepasiduoti fašistams.

Sėkmėje to, darbininkų apsigynimas liko suparalyžuotas, nes mūsų mišias beinaut, daugelis vyrų ir moterų kasė sklepose ir kiemuose, tikėdamiesi rasti paslėptų ginklų ir amunicijos, bet buvo veltui.

Balandžio 10 dieną keturi vyrai, turėdami policijos tikrus pasus, kreipėsi prie išdaviko Koerbel, sakdami, kad jie imsi jį policijos nuovadon, kur jis galėtų duoti tolimesnių prirodymų prieš savo buvusius draugus. Išdavikas sutiko, bet kaip tik automobilis išlėkė iš Vienos, jo palydovai išitraukė durklus ir užbadė jį iki mirties.

Tai tokis išdaviko Koerbelio likimas. Bet reikia atsiminti, kad jis buvo jau dešimtas, nes socialistų, (darbininkų), atkeršijimo šnipams ir išdavikams būrys veikia gana rimtai. Tai darbas elinių socialistų, kurie su pasiryžimu ir bendrai su komunistais gina darbininkų reikalus ir eina per išdavikiškas vadų galvas!

Kitas nuotikis, kuris įvyko Vienoje, tai atleidimas iš darbo zoologijos daržo direktoriaus, kuriam prismetama nazizmo įtėkmė. Sakoma, kad keli mėnesiai atgal jis paleisdavęs iš parko beždžiones su užrašu: "Dolfuss..." Tačiau dar nėra aišku, kad tai jo darbas.

Kaip daktaras Cook "atrado" šiaurini polij, taip daktaras Wirt atrado komunistus Amerikos valdžioje! Taip pareiškė vienas iš kongresmanų, kuomet ėjo svarstymas, ar ištikrųjų Rooseveltas nešioja tik Kerenskio portfelį ir tuojaus jis jo netėks, nes jo "smegenų trustas" esąs komunistiškas.

Ryšyje su tuo Wirt'o kvailu pareiškimu reikia pasakyti, kad Wirt apšaukė visą Washingtoną raudonu žymia daftu už tai, jog valdžia nepirko jo žemės Michigano paežerėj užvedimui parko, mokant po \$50 už ketvirtainę pėdą—jis negavo dviejų milijonų dolerių, kuomet kitems kapitalistams valdžia pripylė pilnus kišenių.

Austrijos Socialistų Partijos vadas, Julius Deutsch kreipėsi į Sovietų Sąjungos valstybę, ar priimtų pabėgusius nuo Austrijos fašistų nagų darbininkus, dabar esančius Čechoslovakijoje. Gavus atsakymą, kad taip, tuojaus susidarė grupė iš 300 pabėgėlių, ir jau iškeliavo į So-

(Pabaiga 5 pusl.)

LIETUVA DARYSIANTI POLITINĘ SANTARVĘ SU LATVIJA, FINIJA IR ESTONIJA "DELEI T A I K O S"

Baltiko Šalių Santikiai Einą Geryn, Sako Latvijos Politikas; Jų Santarvė Juo Labiau Reikalinga, Pasirašius Nepuolimo Sutartis su Sovietais; Matyt, Drūtinama Blokas Prieš Sovietų Respubliką

Helsingfors.—Latvijos užsienių ministerijos sekretorius Dr. Munters pasakė finų laikraščio "Uusi Suomi" atstovui, kad santikiai tarp Finijos, Estonijos, Latvijos ir Lietuvos einą geryn ir galės būt tarp jų padaryta politinė sąjunga, arba santarvė. Tatai esą pageidaujama ypač dabar, kuomet

tos šalys pasirašė nepuolimo sutartis su Sovietų Sąjunga. Baltiko valstybių sąjungos tikslas nebūsiąs sąjunga, bet taiką palaikyti, pridūrė Dr. Munters, kuris užtylėjo, kad jų blokas galės būt naudojamas prieš Sovietų Sąjungą, nepaisant nepuolimo sutarčių.

Austrijos Fašistai ir Socialdemokratų Vadai Bijo Sukilimo Pirmojo Gegužės

Viena.—Pereitą penktadienį Dolfusso fašistų valdžia areštavo 200 socialistų ir komunistų. Šimtai naujų areštų padaroma kasdien, siaučia policijos teroras, kad užkirst kelią Pirmosios Gegužės demonstracijoms. Į Čechoslovakiją pabėgęs socialistų vadas Dr. Otto Bauer išreiškė baimę, kad komunistai ir socialis-

tų vadų neklausantieji darbininkai gali padaryt tą dieną revoliucinių žingsnių.

Nežiūrint spaudimo iš fašistų pusės, tik 4 nuošimčiai darbininkų prisidėjo prie fašistinių darbo unių, nors tiems, kurie prie jų nesideda nėra duodama jokios pašalpos bedarbėjų bei ligon-

Bijo, kad Bažnyčiai Neatsitiktų Taip, 'Kaip Rusijoje'

Philadelphia, Pa.—Episkopalių bažnyčios kongrese kun. C. R. Barnes kalbėjo apie žmonių atšalimą nuo bažnyčios; kun. G. A. Barton abejojo, ar tik bažnyčia nėra "didžiausia kliūtis dievo karalijos įsteigimui ant žemės." Keli kalbėtojai išsireiškė, jog dvasiškai nepaiso darbininkų reikalų, socialės apdraudos ir kt. Kun. Barton padarė neblogą spėjimą, kad bažnyčiai gali atsitikti Amerikoje taip, kaip atsitiko Rusijoje.

Visuotinas Gelžkeliečių Streikas Graikijoje

Athenai.—Eina visuotinas gelžkelių darbininkų streikas, per kurį protestuojama prieš socialės apdraudos įstatymų pabloginimą. Pagal N. Y. "Times" gauto pranešimo, komunistams laimėjus Cavalla ir Serres miestų rinkimuose, pasmar-kėjo komunistinis judėjimas ne tik miestuose, bet ir kaimuose.

300 Austrijos Socialistų Iškeliauja Į Sovietų Sąjungą

Praga.—Ateinantį pirmadienį iš Čechoslovakijos išvažiuoja į Sovietų Sąjungą 300 socialistų pabėgėlių nuo Austrijos fašistų teroro. Šie socialistai dalyvavo tiesioginėje kovoje prieš Dolfusso diktatūrą. Čechoslovakijos valdžia jų nelaiko todėl, kad, girdi, mes ir taip per daug turime bedarbių. Nors tie darbininkai socialistai, sulig N. Y. "Times" korespondento, buvo priešingi Komunistų Internacinalui, bet Sovietai juos priima, kaip revoliucionierius.

Kuomet jie pabūs Sovietų sąlyje, veikiausia persitiktins teisingume Komintern'o ir Sovietų Sąjungos politikos.

Peru Kivirčiai su Colombia

Colombijos valdžia pareikalavo, kad Jungtinių Valstijų vyriausybė neleistų Peru respublikai taisyti savo laivus Panamos kanalo prieplaukoj. Reikalavimas patenkintas. Aštrėja priešingumai tarp Peru ir Colombijos; galėsiąs būt karas.

Rooseveltas Prieš Atmokėjamą Žmonėms Depozitą

Washington.—Prezidentas Rooseveltas stoja prieš McLeodo įneštą kongresui sumanymą, reikalaujantį iš valdžios išdo atmokėti žmonėms pinigų, kuriuos pradžė bankrutuodami nacionaliai bankai. Tie bankai, kaip sakoma, yra po dvigubą valdžios kontrole. Tačiau Roosevelt valdžia neima atsakomybės už žmonių sutaupymo pranardinimą.

Mergina Išniekinta už Vokiečių Veislės "Pažeminimą"

Frankfurt.—Vienas žydas prekėjas turėjo meilių ryšių su vokiečių 17 metų mergina. Pagal Hitlerio fašistų įsakymą, jos vardas buvo spaudoje paskelbtas, kaip vokiškos veislės paniekintojos. Žydas gi ėmėstas kalėjiman neva tuo tikslu, kad "žmonės" jo nelynučiuotų.

Trockis Smerkia Buvęs Didžiausias Jo Rėmėjas Chr. Rakovskis

Trockis Nori Išsigarsint su Tariamais Pavojaus Jo Gyvybei.

Buržuazijos laikraščiai garsina Trockį, kaip "baisų revoliucionierių," todėl, girdi, Francija jo nelaiko. Tuom ponai nori suklaidinti darbininkus, būk Trockis tinka jiems į vadus.

Jau buvo minėta, kad Trockis nusigando revoliucinių darbininkų, kad viešumon išliko jo buveinė; ir nuo tada jis pradėjo rengtis išsikraustyti iš Paryžiaus apygardų. Bet pasiskelbė, kad jam "pavojus iš caristų pusės."

Dabar patys valdžios dektetyvai, kurie jį sergsti, prašo, kad vyriausybė dar jo nevarytų iš Francijos; sako, tatai "reikėtų jam mirti."

Trockis visuomet buvo pagyras, mokantis save garsintis; taip ir dabar jis, pasauliniai reklamuojasi, kad toliau gautų dar daugiau iš buržuazijos už savo kontr-revoliucinius raštus prieš Komunistų Internacinalą ir Sovietų Sąjungą.

Rytojaus numeryje išspausdinsime parėiskimą Christiano Rakovskio, Trockio buvusio artimiausio draugo ir rėmėjo. Jis dabar apgaili savo klaidas, pasmerkia trockizmą ir pilnai užgria Sovietų Sąjungos politiką. Būtinai perskaitykite tą nuosirdų jo pareiškimą.

NEGRAS MAINIERYS NUŠAUTAS, DU KITI STREIKIERIAI PERŠAUTI

Sumobilizuota Galvažudžiai, Policija, Milicija prieš 21,000 Streikuojančių Alabamos Mainierių – Bosai Atsisako Pildyti net N.R.A. Sąlygas

Birmingham, Ala.—Policijos viršininkas H. L. Mason ir specialis šerifas N. E. Kirkland balandžio 18 d. nušovė kasyklų streiko pikietininką negrą Edwardą Englandą prie Red Diamond Anglių Kompanijos kasyklos, ties Leeds. Kitas mainierys pavojingai, veikiasia mirtinai pašautas "slaptinėse aplinkybėse," kaip praneša kapitalistinė spauda; trečias iš už nugaros pašautas.

Užpuolimais ant streiko pikietų pasižymėjo šerifas James F. Hawkins, Scottsboro negrų jaunolių kankintojas. Bet kada jis su savo galvažudžiais gauja išblaškė kelių šimtų pikietų, mainieriai traukdamiesi pareiškė: "Rytoj mūsų ateis 12 tūkstančių." Hawkins pirmas pasišaukė ir būrius valstijos kazokų, kurių gubernatorius Milleris jam mielu noru suteikė.

Sumobilizuota 250 specialių šerifų, ginkluotų kulkašvaizdžiais, šautuvais ir bombomis. Jie dar turi gėdas padėjęjų.

Sulig Associated Press pranešimo, mainieriai iš pradžių nieko daugiau nereikalavo, tik kad bosai pakeltų algą nuo \$3.40 iki \$4.60 dienai, kaip kad nustatė NRA. Bet prieš NRA patvarkymą kompanijos tuojaus išgavo teismų indžionksinus ir sutelkė visas spēkas prieš mainierius. Roosevelt valdžia nedarė jokio spaudimo į savininkus. Dabar gi rengiasi ten važiuoti pats NRA administratorius generolas Johnson "daryti taiką," reiškia, silankančių Vokietijon sėsumulkind ir vėl senoviškai

pajungt darbininkus kompanijoms.

Niekšiščiausią rolę vaidina ir senosios Jungtinės Mainierių Unijos vadai. Jie viešai paskelbė, kad ant vietos šaudys komunistinius streiko vadus.

Komunistų Partija ir Tarptautinis Darbininkų Apsigynimas reikalauja patraukti tieson mainierių žmogžudžius ir finansiniai atlyginti nužudytųjų šeimoms.

Paliuosuoja Nuo Pensijų Ištekjusioms Ex-Paciom

Albany, N. Y.—New Yorko valstijos gubernatorių Lehman pasirašė seimo priimtą bilių, kuris paliuosuoja vyrus nuo mokėjimo pensijų savo buvusioms pačioms po to, kai jos išteka už kitų vyrų. Pirm to ir išnaujo ištekjusioms pačioms vyrai turėdavo mokėti alimoniją už kadaise buvusį pagulėjimą su jomis.

10,000 Vergių - Moterų Hitlerio Stovyklose

Berlynas.—Dvi amerikietės užtiko laukų darbo stovyklas, kurias fašistai įrengė, kaip "pašalpą" bedarbėms moterims ir merginoms. Tose stovyklose moterys yra priverstos dirbti nuo saulėtekio iki saulėleidžio. Patys sunkiausi darbai taipgi atliekami moterų. Stovyklose esą bent 10 tūkstančių moterų. Šias moterų vergijos stovyklas fašistai slepia, ypač nuo atšon "daryti taiką," reiškia, silankančių Vokietijon sėsumulkind ir vėl senoviškai

Francijos Protestas prieš Vokietijos Ginklavimąsi

Londonas.—Francija atsiuntė Anglijai pareiškimą, kad nieku būdu nesutiks su didesniu Vokietijos ginklavimusi, kuriam Hitlerio valdžia šiemet skiria kur kas daugiau pinigų. Anglijos politikai irgi esą priešingi didinimui Vokietijos ginkluotės, bet pažymi, jog Versalės sutartis nieko nesako prieš daugiau pinigų skyrimą tam tikslui...

Francija Nutraukė Šneką su Anglija del Nusiginklavimo

Paryžius.—Francijos valdžia nutraukė derybas su Anglija delei nusiginklavimo arba ginkluotės mažinimo. Sako, ne laikas šnekėti apie nusiginklavimą, kuomet Vokietija ginkluojasi. Siems metams Vokietija paskyrė ginklavimuisi 352 milijonu markių daugiau negu pernai.

Istatymiškai Užgria Gemblerystę New Yorko Valstijoje

Albany, N. Y.—Valstijos seimas priėmė Breitenbacho bilių, kuris leidžia viešai eiti į laizybas už lenktyniuojamus arklus ("reisuose"). Tai dar pirmą sykį per paskutinius 25 metus yra įstatymiškai užgiriama ši gemblerystė N. Y. valstijoje; bet ji buvo plačiai varama, nepaisant pirmesnio priešingo jai įstatymo; o politikieriai buvo didžiausie arklių lenktynių gembleriai.

Šalčiausia Vieta?

Little America.—Lakūnas admirolas Byrd praneša per radio, kad jis su draugais dabar randasi, tur būt, šalčiausioje žemės vietoje (nepertoli nuo pietinio žemgalio): šaltis ten siekia iki 60 laipsnių žemiau zero.

Albany.—New Yorko valstijos seimas atmetė sumanymą palengvinti perskyras (divorsus).

LAISVĖ

LITHUANIAN DAILY PUBLISHED BY
The Laisvė Inc.
every day, except Sunday.

46 TEN EYCK STREET, BROOKLYN, NEW YORK

SUBSCRIPTION RATES:

United States, per year	\$5.50
Brooklyn, N. Y., per year	\$7.50
Foreign countries, per year	\$7.50
Canada and Brazil, per year	\$5.50
United States, six months	\$3.00
Brooklyn, N. Y., six months	\$4.00
Foreign countries, six months	\$4.00
Canada and Brazil, six months	\$3.00

Entered as second class matter March 11, 1924, at the Post Office at Brooklyn, N. Y., under the Act of March 3, 1879

Komunizmas Gyvuoja ir Gyvuos

Su didžiausiu nusiminimu skundžiasi Vokietijos nazių partijos organas „Der Angriff“: „Niėkas iš mūsų negali įvertinti, kaip komunizmas, nors išlaukiniai nugaltas, veda savo pagrindinį karą prieš Nacionalį Socializmą (fašizmą). Komunistų Partija gyvena ir nuolat darbuojasi.“

Tai atviras nazių prisipažinimas, kad Vokietijos komunizmo jie nepajėgia išnaikinti. Tapo ištaškyta galinga socialdemokratų partija ir jos fašistai visai nebijo, nemini jos. Bet jie dreba prieš veikimą Vokietijos Komunistų Partijos.

Nesenai Vokietijos Komunistų Partijos Centralinis Komitetas laikė savo susirinkimą, slapta, žinoma, ir pareiškė, kad partija persiorganizavo į pagrindinį gyvenimą ir puikiai darbuojasi. Tūkstančiai kovingų darbininkų sudaro jos eiles. Šimtai išaugo naujų vadų dirbtuvėse ir fabrikuose. Partija veikia visuose frontuose. Visur veda kovą prieš hitlerinę diktatūrą.

Atsaulkia Vieną Melą, Išgalvojo Kita

Pora sąvaidių atgal Socialistų Partijos oficialis organas „The New Leader“ garbiai paskelbė, kad žinia apie Severingo talkininkavimą Hitleriui buvusi išgalvota komunistų laikraščio „Volks-Zeitung“. Chicago's lietuvių menševikų „Naujiėnos“ pakartojo tą primetimą ir prakeikė tą komunistų laikraštį.

Bet dabar, bal. 14 d. laidoje „The New Leader“ jau atsiprašo, kad „Volks-Zeitungui“ primetimas buvęs neteisingas. Ponas Oneal, „The N. L.“ redaktorius, suradęs, kad šešiomis dienomis pirmiau, būtent kovo 8 d. Maskvos „Pravda“ nuo savo korespondento iš Berlyno pranešus, kad Severingas keliauja pas fašistus ir kad jis parašė knygą, kurią išleis fašistų išleistuvė „Ullstein“. Betgi Amerikos liberalų žurnalas „New Republic“ taip pat tyrinėjo tą dalyką ir pripažino, kad Severingas gauna pensiją nuo fašistų valdžios ir kad jo knyga išleis fašistų spaustuvė „Ullstein.“

„The New Leader“ dabar rėkia prieš Maskvą, būk „Pravda“ apšmeižus didįjį socialdemokratų vadą Severingą, bet natchališkai paslepia nuo savo skaitytojų tą faktą, kad Severingas gauna pensiją, kad jis turėjo pasikalbėjimą su budeliu Goeringu. Socialdemokratai darbininkai kalėjimuose, o Severingas pasikalbėjimus laiko su Goeringu, gauna iš Hitlerio valdžios pragyvenimą, parašė knygą, kurią išleis fašistų spaustuvė! Tai kas čia, jeigu ne judosiškas darbininkų pardavimas, jeigu ne atsivertimas prie Hitlerio žmogžudžių šalkos?

Juodi Ignorantai Kalba Apie „Kultūrą“

Klerikalų laikraščio „Darbininko“ redaktoriai sumanė pakalbėti ir apie „kultūrą“ Sovietų Sąjungos jaunimo. Tik, deja, jie jos nežino. Savo editoriale „Darbininko“ redaktoriai rašo tik todėl, kad jiems apie tai pasakojo jų „ekscelencija“ Matulionis

Pirmiausia „Darbininkas“ bandė paneigti Sovietų Sąjungos jaunimo kultūrinį vystymąsi ir veikumą. Tačiau reikėtų paklausti, kur pasaulyje yra kita

tokia šalis, kur jaunimas turėtų tokias organizacijas ir kultūrinį veikimą, kaip kad Sovietų Sąjungos? Kuo paremia „Darbininkas“ savo tauškimus apie Sovietų jaunimą? Nieku daugiau, kaip tik sava ignorancija. Jis sako, kad

„Rusų jaunimas gal išties domėtis mokslo, meno ir viskuo, bet jam neduodama progos prie tikro mokslo, meno ir visko prieiti. Yra žinomas komunistų šūkis: „sapogi po leznieje Šekspira“ (batai naudingesni už Šekspyrą). Žinoma, išbadėjusio ir nudriksusio Sovietų Sąjungoje toks šūkis pilnai suprantamas, bet meno ir kultūros atžvilgiu toks šūkis daugiau tinka hotentotams negu „civilizuotos“ šalies inteligentijai.“

Paskiaus klerikalų rašytojas dar priduria, kad rusų dabartinis jaunimas nežino nieko apie Puškiną, Šekspyrą ir kitus tokius menininkus. Ir tai esą todėl, kad „švietimo ministerijoje sėdi toks diletantiškas negabus Lunačarskis, kurį rimti rusų kritikai prilygina prie Dostojevskio tipo—girtuoklio kapitono Lebiadkino.“

Matomai, kad „Darbininko“ redaktoriai Puškiną, Šekspyrą ir Lunačarskį pažįsta tik iš vardo. Kitaip sakant, jie žino tik vardus tų inteligentų, o ne jų kūrinius.

Pirmiausia reikia pasakyti tiems ignorantams, kad Lunačarskis jau daugiau, kaip trys metai nėra „švietimo ministerijoje“. Dar daugiau, kad Lunačarskis mirė pereinamųjų metų (1933) pabaigoje, gruodžio mėnesį. Ir veik visa kapitalistinė spauda pripažino Lunačarskį kaip mokslininką, meno, literatūros žinovą ir švietimo ekspertą.

Veikiausia „Darbininko“ ignorantai nežino, kad ir Lietuvos kultūriškiausias žurnalas „Kultūra“ išsispausdino A. Lunačarskio straipsnį „Kaip menas gimė“. O tas žurnalas leidžiamas, kad apšviestų Lietuvos inteligentiją. Be to, reikia pasakyti, kad tas straipsnis iš Lunačarskio raštų nėra geriausias ir tobuliausias. Jisai parašė daug svarbesnių ir naudingesnių raštų.

O kaip apie jaunimą? Ką sukūrė Lietuvos jaunoji inteligentija? Kur jos veikalai, operos, simfonijos? Ką iš meno davė tokios šalys, kaip Italija, Lenkija ir per pereinamus fašizmo metus Vokietija? Matysime, kad nieko. Gi Sovietų Sąjungoje milžiniškai išsiplėtė spauda, literatūra, nauji veikalai, nauja muzika.

Sovietų Sąjungoje jau iškilo nauja gentkartė muzikų, rašytojų. Net tarptautiniai jau yra žinomas kompozitorius Dimitras Šostakovičius, gimęs 1906 metais. Vadinas, revoliucijos laikų įsiai buvo tik 11 metų. Dabar jaunas Šostakovičius jau yra parašęs ketletą simfonijų. Šiame sezone vaidina jo operą „Katerina Izmailova“. Kai kurios jo simfonijos naudojama ir Amerikoje. Jo muzikai pripažįsta pirmenybę ir buržuaziniai kritikai.

Apart Šostakovičiaus, yra visa eilė kitų muzikų, kurie kilo iš Sovietų mokyklos. Apie juos jau žino pasaulio menininkai.

Taip pat ir apie literatūros klasikus. „Darbininko“ redaktoriai ir čia nežino, ką įsiai kalba. Jei kur nežino apie Puškiną, tai Lietuvos jaunimas. Kur, jei ne Sovietų Sąjungoje laikoma akademines lektijos Šekspiro, Goethės, Šilerio, Moliėro, Puškinio, Gogolio ir daugelio kitų pasizymėjusių literatūrai ir menininkų kūrybos klausimu! Kur mūsi Borodino ir Gogolio sukaktuves, jei ne Sovietuose? Be to, reikia pasakyti, kad tik darbininkų sąlyje meno ir literatūros kūrinių gauna ir tinkamą, įkainuojamą kritiką. Tai reiškia, kad niekus tauškia klerikalų laikraščio redaktoriai.

Juo labiau, kad jie nežino nei to, kas stovi dabartiniu laiku prie švietimo Sovietų Sąjungos laudies. Todėl nereikia stebėtis iš lietuvių darbininkų tamsumo, kurie yra po įtaka tokių „švietėjų“ kaip kad klerikalų „Darbininko“ redaktoriai. Jei jie patys nežino paprasčiausių įvykių, tai kaip jie gali kitus mokinti? Visas jų „mokslas“, tai kad koks tenais „ekscelencija“ kunigas, pagal savo fanatišką nusistatymą, pasakė klerikalų spaudos korespondentams ką nors šmeižiančio apie Sovietų Sąjungą.

UZLAIKYMAS VAIKŲ SVEIKATOS

Užlaikyti vaikų sveikatą, kad ir išvėdintus.

Kūnas reikalauja tinkamo tinkamai išsivystyti, turime apsispažinti su kitais dalykais apart maisto, miego ir pasimankstinimo. Jūs privalome apsaugoti nuo visokių užpuolimų ir įžeidimų ir apart nukreipiamų fiziškų trūkumų, vaikų turi būti apsaugoti nuo visokių užkrečiamųjų ir paprastų ligų ir nelaimingų atsitikimų. Kasmet, su mokyklos atidarymu pasirodo daugelis įvairių ligų ir motinos tiki, kad jų vaikai turi toms ligoms sirgti, ir jeigu turi sirgti, tai kuo greičiau: apserga ir pasveiksta, tuo geriau. Bet tie visi motinų įsitikinimai yra klaidingi, ir visų pirmiausia, pačios motinos turi tuos įsitikinimus paslauginti, kas bus svarbiausias žingsnis apsaugoti savo vaikus nuo ligų. Geriausias apsaugojimo būdas yra neprileisti ligų gamalus prie sveiko kūno.

Vienas iš svarbiausių vaiko apšvietimo darbų yra prapratimas prie kasdieninių sveikatos papročių. Daugelis augusiųjų ligų ir silpnųjų priguli nuo netinkamų jaunystės pripratimų. Motinoms yra sunku mokyti vaikus tinkamai prižiūrėti savo kūnus, bet su nuolatiniu atkartojimu niekuomet vaikams nepamirš motinos pamokų.

Bet pirmiausia motinos turi pačios apsispažinti su sveikatos reikalavimais ir todėl neprosą, ji yra paduoti sekančius svarbiausius sveikatos reikalavimus: Mes visi suprantame valgio svarbumą. Privalome povaliai, reguliariai ir užtektinai pavalgyti. Motinoms užduotis parinkti tinkamus valgius. Kasdieninis vidurių piliuosavimas yra būtina reikalingas. Patartina kasdien ant lauko mankštintis, ir namus laikyti gerai išvėdintus.

Kūnas reikalauja tinkamo poilsio, tuomet kasdien reikia paskirti skaitlių valandų miegoti. Patartina eiti gulėti anksti ir priprasti kožną vakarą tuo pačiu laiku atsigulti.

Kasdien prižiūrėti dantis. Šepetuku nuvalyti po kiekvieno valgiu.

Kad išvengtų nelaimingų atsitikimų, turime apsispažinti su „saugumo pirmiausia“ taisyklėmis. Del ligų nukreipimo turime apsispaugoti nuo sergančių, ypačiai nuo tų, kurie kosi ir čiaudi. Jeigu pats kosi ar čiaudi, tai taip: darant, vartok šepetaitę, ją uždėk ant burnos, neduok tavo kvapio prie kito priilpti; nedėk gumą, pašėlus, ir kitus daiktus kitų vartojamus iš savo burnų; nevartok kitų, asmens šepetaitę, abrusą, dantų šepetuką ir kitus daiktus. Turėk savo, arba be jų apsieik. Nusiprausk rankas prieš kiekvieną valgį ir imk maistą tik švariomis rankomis. Nevartoti alkoholinių gėrimų ir tabako.

Nevartoti Alkoholinių Gėrimų ir Tabako

Vaikai turi patys save svariai užlaikyti del dviejų priežasčių, būtent, jog daug linksmiau gyventi su švariais žmonėmis ir jog svarus kūnas yra reikalingas sveikatai. Nėr reikalo paktarti kiek sykų į savaitę reikia vaiką maudyti, bet reikia nors sykį į savaitę jį maudyti šilto vandenyje su muilu. Kartais du sykų. Tūkstančiai vaikų neturi patogios pasimaudijimui vietos, ir todėl jiems yra sunkiau užlaikyti švariai. Nekuriuose miestuose randasi vietinės pirtys, kurias galima lankyti.

F. L. I. S.

IDOMUMAI

Daugiau Faktų apie Miegą

Vakar „L.“ žiniose buvo paduota keli moksliniai patyrimai, kurie liečia miegą. Taigi ve dar pora faktų, kuriuos Chicago's Universiteto profesorius N. Kleitman surado apie naktinį žmonių poilsį:

Giliausiai žmogus miega per 10 minučių nuo pirmo užmigimo, o ne prieš auštant, kaip daugelis įsivaizdina. Apie miego gilumą yra sprendžiama iš to, kaip ramiai žmogus miega bei kaip greitai del kožio trukšmo pabunda.

Miegui kenkia persilimas užsiklojimas arba persilimas oras.

Vidutinis žmogus miegodamas per valandą daro šiočius bei tokius judėjimus, kurie užima apie 30 sekundų kas valandą. Tai jo „miegamoji gimnastika“, kurią jis nesužinijai daro, kuomet „pailsta“ nuo miegojimo vienoje pastovoje.

Svaiginantieji gėrimai padeda žmogui iš pradžių užmigti, nors vėliau del alkoholio dažnai prasčiau miegasi.

Aštuonios valandos yra daugiau, negu reikia miego vidutiniam žmogui; bet Dr. Kleitman pataria bent po 8 valandas miegoti; sako, tai ne tik poilsis, o ir smagus.

Dabar vienas faktas apie budėjimo valandas; tai tas, jog pas įvairius žmones veiklumas ne vienodai kyla ir smunka.

Nors iki 12 valandų dieną pas daugumą žmonių veiklumas pasiekia patį augščiausią laipsnį, bet yra tokių, pas kuriuos protiška bei fiziška energija pakyla iki augščiausio lygmalo tik apie 6 val. vakare.

U. P.

Silpnėsni Viduriai Geriau Apsaugoju nuo Kūdikų Paralyžiaus?

Amerikos Gydytojų Suvažiavime. Chicagoj Daktaras John A. Toomey dėstė bal. 18 d. savo teoriją apie kūdikių paralyžių; jo patyrimai parodė labai keistą dalyką,—kad daugiau taja liga užsikrečia ir serga tokie kūdikiai, kurių viduriai sveikaisi. Kuomet viduriai ligoti, mažiau prikimba šio paralyžiaus nuodai.

Radiumo Naudojimas Gumos pramonėje Sovietuose

Radiumas, brangiausias, nematamai spinduliuojantis, nepastovus metalas, Amerikoje paprastai naudojamas gydymui, moksliniams bandymams ir jo mišinys—nuteptimui laikrodžių rodyklių ir numerių, rodančių tamsoję laiką. Sovietų Sąjungoje jis sėkmingai naudojamas vienoj gumos dirbtuvėje, kur perdaug elektros ore prisirinkdavo, kas darydavo pavojų. Bet kada pavojingiausiose vietose padėjo po trupinėli radio, jo spinduliuojimas „susmulkin“ oro, padarė jį elektrai lengviau pereinama, ir įėjai iš oro jau lengvai renkasi ant artimiausių metalų, o per

juos plaukia į žemę. Specialistai atranda, jog tai tikrai naudingas pagerinimas gumos dirbykloje.

Kiek Ligų Gyvuliai Perleidžia Žmonėms?

Kiek sužinota, gyvuliai perleidžia žmonėms 76 skirtingas ligas: nuo karvių galima užsikrėsti 12 ligų, nuo šunų aštuoniomis; nuo arklių, kačių ir kiaulių po penkias. Žmonėms ligas taip pat perleidžia avys, ožkos, laukiniai kralikai, papūgos, žiurkės, voverės, žuvis, oisteriai, klemsai, uodai ir įvairūs kiti važi-džiai.

M.

Tinkamas Kvėpavimas

Mes kvėpuojame, kad gyven-ti, arba, kitaip sakant, mes gyvename, kad kvėpuoti. Mūsų gyvastis priguli nuo šviežio oro, kurį inime į kūną per kvėpavimo paprastą būdą. Svarbiausias dalykas sveikatai ne tik tinkamą orą kvėpuoti, bet tinkamai jį įkvėpti.

Daugelis žmonių kvėpavimo reikalu yra tinginiai. Todėl, jog taip lengva įkvėpti orą, jie papranta netinkamai kvėpuoti. Tas jų kvėpavimas neneša naufą orą į visas plaučių dalis, ypačiai į plaučių viršų. Nes gerai suprantame, jog nevertos dalyks plaučių lengvai imina ir laiko ligų gamalus.

Gilus kvėpavimas natūraliai imina gerą ir šviežią orą, ir reikia atsiminti, jog kvėpuojant reikia vartoti nosį, gerkle, krūtinę ir plaučius.

Tinkamas kvėpavimas turėtų prasidėti nuo diafragmos ir reikėtų vartoti krūtinę ir kaklą. Nėr reikalinga save išsi-pūsti, idant lengvai kvėpuoti. Tinginys gali tuoj priprasti gi-

liai kvėpuoti ir sykį pripratęs visuomet prie to, prisilaikys. Yra daugelis kvėpavimo pabandymų, kurie prisigėda prie gero kvėpavimo ir geros pozitūros. Kiekvienas turėtų kas rytą ir naktį, kuomet atsikelia ar prieš einant gulėti, pakelti rankas viš galvos ir su pakėlimu rankų giliai įkvėpti ir nuleidžiant rankas iškvėpti. Reikia tiesiai ant abiejų kojų stovėti per bandymą arba truputį pasikelti ant kojų pirštų kvėpuojant ir nusileisti iškvėpiant.

Tinkamas kvėpavimas nukreips gerkles, nosies ir gerklinių išsišakojimų kroniškas ligas. Visuomet reikia įkvėpti per nosį. Jeigu tai negalima lengvai padaryti, reikia pasitarti su geru gydytoju. Burna ne del kvėpavimo.

F. L. I. S.

Naujas Traukinys Daro po 104 Mylias per Valandą

Skillman, N. J. — Išbandyta greitumas naujo traukinio „Zephyro“, kuris tarp Hopewell ir Skillman bėgo su 104 mylių smarkumu per valandą. Jis priklauso Burlingtono gelžkelio kompanijai; turi 600 arklių pajėgos Dieselio inžina ir tris vagonus. Lyginant su senaisiais traukiniais, jis yra labai lengvas.

Deportuos John Factorą

Chicago. —Areštavo Johną Factorą deportuoti jį į Angliją, kur jo reikalavio teismui, kaipjo prigaviko. Amerikoje jį buvo pasiūpę žmogvagiai. Teisme, kur paskui Factor liūdijo, liko 99 metams kalėjiman nuteisti Toughy gengsteriai, kaip jo „kidnaperiai.“

DARBININKŲ SVEIKATA

DR. J. J. KASKIAUČIUS
371 Lake St., Newark, N. J.
Telephone: Humboldt 2-7964

KRAUJUOJANTI KARPA ANT GIMTUVES

Prašau patarimo, ar pavojinga yra kraujuojanči karpa ant gimdos. Ar gali kokia kita liga iš to išsivystyti, koks tumeris ar vėžys?

As kokie du mėnesiai patyriau pati per save, kad kas tai ant gimdos kakliuko, lyg piršto galas kabo, tasos ir neskauda. Bet as bijau, kad kokia kita liga iš to išsivystytų. Buvau pas vietos daktarą. Išegzaminavo ir pasakė, kad ir jis pats tikrai negali pasakyti, kas man ten yra. Pasiuntė pas specialistą. Šis pasakė, kad man kraujuojanči karpa ir tuojau ji turinti būti nuimta.

O as operacijos labai bijau, nes jau vieną turėjau: išėmė man apendiką ir ovarą. Tai as labai buvau nervuota ir per kelis metus miegoti negalėjau gerai. Bet paskiau, kai tams-ta, Daktare, važinėjai pas mus su prakalbmis pereiną rudenį ir davei man patarimus, kaip užsilaikyti, ką valgyti ir kokias gyduoles vartoti, tai širdingai ačiu tamstai už tą patarimą: as labai gerai pradėjau jaustis ir gerai miegoti.

Tai kreipiuos ir dabar, ka man daryti: eiti ant operacijos ar laukti, kol pats tas kabančis guzutas išnyks. Ar ta operacija ka gelbės ir kokia, ar labai pavojinga? O gal bū-

tų kokių kitu būdu prašalina-ma, be peilio?

Meldžiu greito atsakymo per mūsų „Laisvutę.“ Ir as tu marinarų nuodų, eterio labai bijau.

ATSAKYMAS

Gerai, Drauge, kad pasiklausėt. Jums pripažino kraujuojanči karpa ant gimtuyės. Juk karpa jau ir yra „tumeris“ naujikas, svetima mēsa. Tiesa, paprastai karpa, bent tūla laiką, esti nepikta, bet labai yra rizikinga laukti, kol ji supyks ir vėžiu pavirs. Tokioj minkštoj vietoj karpa yra pavojinga laikyti. Ir Jums, gydytojas teisybė pasakė, kad tuojaus ja reikia išpjauti operacijos keliu.

Laukti, kol ji išnyks savaime būtų labai neprotinga. Tokios karpas, tokioj vietoj neišnyksta, bet gal kartais išsimgimi į vėžį.

Ar operacija pavojinga? Ne, Drauge, visai menka, nepavojinga, operacijukė. Ant miego jums nereikės nei eterio nei kitokio nuodo, nes operacijukė trumpa. Nereikia pilvo pjauti, bet per apačias išims tą auglį. Išeis tam tyčia vais-tų, toj vietoj skausmui aptildyti ir išpjaus karpa. Be peilio negalima. Radium arba X-spinduliais šiuo atveju gydyti netinka.

Tai, Drauge, tuoj ir eikite pas tą chirurgą: tegul jis Jums prašalina tą netikusią karpa.